11.09.2012 г. / 08:59:30

Вяра

24.09 по еретическия, †11 септември по църковния календар - Св. преподобна Теодора Александрийска. Св. мъченица Ия. Свв. мъченици Диодор и Дидим

Житие и подвизи на преподобната наша майка Теодора, подвизавала се в мъжки образ († 474-491 гг.)

Света преподобна Теодора. Фрагмент от миниатюра в стара ромейска минология

"... Очите на Господа са десет хиляди пъти по-светли от слънцето и гледат всички пътища човешки и проникват в скритите места. Нему е било известно всичко, преди да е било сътворено"..

Не знаела тази истина знатната жена Теодора от

Александрия. Тя повярвала на врага - дявола, който тайно внушавал и я убеждавал, че грехът, сторен в тъмното и невидян от слънцето, няма да стане известен на Бога. Но когато от собствен опит разбрала, че пред Бога нищо не остава скрито, о, какво велико покаяние проявила тя тогава!

Теодора живеела честно в съпружество с мъжа си, но паднала в изкушение. Един богат човек, млад и лекомислен, подбуждан от дявола, бил обзет от въжделение към нея и по всякакъв начин се опитвал да я склони към прелюбодеяние, изпращал скъпи подаръци, обещавал още по-драгоценни и я прелъстявал с думите си. Но тъй като сам не успял да постигне нищо, той се обърнал към една вълшебница изкусителка, за да прелъсти целомъдрената Теодора и да я склони към замисленото от него злодеяние. А изкусителката, която имала за помощник сатаната, намерила удобно време и започнала да говори за юношата.

Но Теодора казала:

- О, ако можех да се избавя от този човек, който отдавна ме безпокои! Ако го послушам, слънцето, което свети над нас, ще стане свидетел на моя грях пред Бога!

- Тогава - посъветвала съблазнителката, - когато залезе слънцето и падне тъмна нощ, на скришно място изпълни желанието на юношата и никой няма да научи какво сте сторили и няма да има свидетел пред Бога, защото нощта е дълбока и тъмнината ще покрие всичко.

Теодора казала:

- О, добре би било Бог да не узнае греха, извършен през нощта!

- Така и ще стане - уверила изкусителката, - защото Бог вижда само греховете, осветени слънцето, а станалото в

тъмнина как може да види?

Теодора била млада, простодушна и неопитна и се поддала на нейните думи. Много спомогнало и бесовското изкушение, защото силата му е голяма, а нашата природа е склонна към страстите и силата ни е немощна. И така, тя послушала лукавия съвет и в нощния мрак извършила беззаконие. Но с утринната зора в сърцето веднага засияла светлината на Божието милосърдие, защото, като осъзнала греха си, започнала да се съкрушава, да се бие по лицето и да скубе косите си. Тя се срамувала сама от себе си и сама си станала противна. Така Божието милосърдие, което не търси смъртта на грешника, заради предишното целомъдрие я подтикнало към бързо покаяние и изправяне, защото Бог допуска понякога падението на човека, та като се изправи, да прояви още по-голям подвиг и усърдие към Бога, Който прощава греховете.

Теодора съжалявала и плакала за сторения грях и се стараела поне малко да се утеши, като си мислела:

- Бог не знае за моя грях. Впрочем, дори и тогава за мене той е срам и мъка.

Като се опитвала да успокои скръбта си, тя отишла в един женски манастир при игуменията, която познавала. Виждайки скръбното ѝ лице, игуменията попитала:

- Каква печал криеш, дъще моя? Да не те е обидил мъжът ти?

Теодора отговорила:

- Не, госпожо моя, аз и сама не зная, защо скърби сърцето ми.

Желаейки да я утеши, игуменията по внушение на Божия Дух започнала душеполезна беседа и взела да чете божествените книги. Когато четяла едно поучение, стигнала

до евангелското изречение: “Няма нищо скрито, което да се не открие, и тайно, което да се не узнае; затова, каквото сте казали в тъмно, то ще се чуе на видело; и каквото сте казали на ухо в скривалищата, то ще бъде разгласено от покривите”.

Като чула тези евангелски слова, Теодора се ударила в гърдите и възкликнала:

- Горко на мене, окаяната! Ето, загинах, излъгах се, като си мислех, че Бог не ще узнае за моя грях!

И започнала да се удря, да плаче и да ридае.

Тогава игуменията разбрала, че Теодора е паднала в грях и започнала да я разпитва какво е станало. А тя, макар че едва можела да говори от сълзите си, ѝ разказала всичко подробно. После паднала в нозете и възкликнала:

- Помилуй мен, падналата, госпожо, и ме научи какво да правя? Може ли да се спася или съм загинала вовеки? Да се надявам ли на Божието милосърдие, или да се отчая?

Игуменията отговорила:

- Лошо си сторила, дъще моя, като си послушала врага. Сгрешила си, като си смятала да се утаиш пред Бога, Който изпитва сърца и утроби, Който отдалеч познава човешките помисли и вижда с окото Си дори онова, което не сме извършили, защото нито нощта, нито скришното и тъмно място може да скрие грешника от Неговото всевиждащо око. Лошо си постъпила, дъще моя - и Бога си разгневила, и не си опазила верността към мъжа си, осквернила си тялото и си навредила на душата си. Защо не ме потърси преди, когато те прелъстяваха, за да ти помогна и да те науча как да се предпазиш от мрежите на врага? Но тъй като това вече се е случило, поне сега се изправи и припадни към Божието милосърдие, като се молиш със съкрушение Той да ти прости

греха. Не се отчайвай, защото, макар да си сторила голям грях, Божието милосърдие е още по-голямо, и няма грях, който да победи Божието човеколюбие. Ти само се ободри и ще се спасиш.

С такива и други подобни слова игуменията я вразумила и поучила, наставила я по пътя на покаянието и я успокоила, като разказала за Божието милосърдие и неизречената Му благост, с която е готов да приема каещите се и да прощава на съгрешаващите. Тя напомнила и за евангелската грешница, която умила със сълзи и избърсала с косите си нозете на Христа и получила от Бога опрощение за греховете си.

Теодора изслушала думите на добрата си наставница и като ги скътала в сърцето си, казала:

- Вярвам в моя Бог, госпожо, и отсега няма да върша такъв грях, пък и за стореното ще се погрижа, доколкото мога.

Получила утеха за сърцето си, тя се завърнала вкъщи. Но тъй като съвестта я изобличавала, тя се срамувала да гледа мъжа си в лицето и размишлявала как да умилостиви Бога. Отначало възнамерявала да постъпи в женски манастир, но знаела, че съпругът няма да позволи това. И ето, за да се скрие от него и всичките си познати, тя намислила следното.

Когато веднъж съпругът отсъствал от дома по някаква работа, тя остригала косите си и късно вечерта, преоблечена в мъжки дрехи, поверила се на Божията воля, тайно напуснала къщата си и тръгнала бързо като птица, излетяла от мрежите. Тя стигнала до един пустинен манастир, наречен “Октодекат”, който се намирал на осемнадесет версти от града, и почукала на портите му. Като видяла вратаря, казала:

- Яви ми любовта си, отче. Иди и кажи на игумена да приеме в манастира мене, грешния човек, защото съм тук дошъл да се

покая за лошите си дела. Ще умия светите ви нозе и ще ви служа ден и нощ във всичко, което ми заповядате.

Вратарят отишъл и съобщил на игумена. А той казал:

- Трябва да изпитаме дали Бог го е наставил да дойде при нас. Затова не му давай отговор до сутринта и не го пускай в манастира. Ако не си иде, а остане търпеливо пред манастирските порти, очаквайки милост, тогава ще разберем, че е дошъл истински и с усърдие да служи на Бога.

Вратарят това и направил и не обръщал никакво внимание на Теодора, презирайки я като някой непотребен раб. А тя седяла пред портите и плакала. Настъпила нощта и наоколо се появили животни, защото пустинята била пълна със зверове. Но по Божията благодат Теодора останала невредима, въоръжила се като с щит с кръстното знамение и молитвата.

На сутринта вратарят погледнал през прозорчето и като я видял да седи пред портите, казал:

- Какво чакаш? Няма да те приемем, защото не си годен за нас.

А тя отговорила:

- Дори и да умра тук, пред портите, няма да си ида, докато не се смилите над мене и не ме приемете в манастира.

Като видял търпението и смирението , вратарят отворил портите и я завел при игумена. А той попитал откъде е, как е името и защо е дошла. Тя отговорила:

- Отче, идвам от Александрия, името ми е Теодор и съм преизпълнен с грехове и беззакония. Но като се осъзнах и познах прегрешенията си, поисках да принеса покаяние. И ето, дойдох във вашата светиня, за да ме приемете в чина си и да спасите загиващия грешник. Приеми ме, отче, както Господ

е приел разбойника, митаря и блудния син.

Тогава игуменът започнал да изрежда манастирските трудове и подвизи и казал:

- Чедо, ти няма да имаш сили да понесеш това, защото виждам, че си млад и си възпитан в светски удоволствия. А в нашия манастир няма никакви утехи, чинът ни изисква строг живот и пребиваването с нас - голямо въздържание и пост. Братята ни поемат тежки трудове в послушанието, като не оставят и църковното правило - полунощната и утренята, часовете и вечерните, а също и многото килийни молитви и поклони и честите всенощни молитвословия. А ти си свикнал с покоя на плътта и не ще можеш да понесеш теготите на монашеския подвиг наравно с нас. Макар и да виждам, че си дошъл с усърдие, опасявам се да не промениш намерението си, защото мнозина често усърдно започват доброто дело, но скоро не издържат, оставят доброто начинание и стават лениви. И така, съветвам те да се завърнеш в света и Бог да устрои спасението ти така, както Му е угодно.

Тогава Теодора паднала в нозете на игумена и със сълзи казала:

- Не ме отхвърляй, отче, от вашата света обител, не ме лишавай от ангелоподобното съжителство с вас, не ме прогонвай в света, от който бягам, както иудеите от Египет, и в който никога вече няма да се завърна. Не се смущавай от младостта ми, защото с вашите свети молитви ще привикна на всякакво въздържание и с Божията помощ ще понеса всички трудове. Ще извършвам с усърдие и старание онова, което ми заповядате, само ме приемете, защото желая да се покая за греховете си.

Игуменът отстъпил пред молбите , приел я и заповядал да преминава всички монашески послушания. Така сред мъжете

заживяла жена в образ на мъж, с мъжко име и никой не знаел тази тайна, освен Единия Бог. Кой може да опише трудното житие? Братята виждали труда в послушанието, търпението във въздържанието, смирението в подчинението, но нейните съкровени и тайни подвизи, всенощните молитви, сърдечните въздишки, сълзите, преклонените колене и въздигнати ръцете виждал само Бог. И денем, и нощем припадала тя към милосърдието Му, както някога блудницата, умила със сълзи нозете на Господа. Покаянието било по-голямо от сторения грях, защото със смирение умъртвила страстите и похотите си, унижила се пред всички, победила волята си със самоотрицание и станала като ангел в плът. Тялото , някога осквернено, а сега очистено от подвизите на покаянието и сълзите, станало свят Божий храм, жилище на Светия Дух.

След осем години в манастира се случил недостиг на масло и Теодора била пратена с камили в град Александрия да купи от него. Междувременно мъжът ѝ, който не знаел къде е изчезнала жена му и какво е станало с нея, дълго я търсил, но не я намерил. Ден и нощ той скърбял и прилежно се молел на Бога да му открие къде се намира съпругата му. Една нощ той видял ангел, който му възвестил:

- Не скърби за жена си, защото тя работи на Бога сред Неговите слуги. Ако искаш да я видиш, иди на сутринта при църквата на свети Петър и ще я срещнеш, защото онзи, който ще мине оттам и те приветства, е твоята жена.

Мъжът се зарадвал на ангелското видение, което му известило, че ще види жена си. Рано сутринта той побързал към църквата на свети Петър, застанал там и започнал да се оглежда наляво и надясно, в очакване да види това, което желаел. В това време покрай него минала с камилите блажената Теодора, облечена в мъжки монашески дрехи. Съпругът не я познал, пък и не би могъл да я познае, от една

страна, заради дрехите, а от друга - заради променения лик. Някога тя имала прекрасно лице, но от поста и монашеските подвизи красотата повяхнала. А тя го познала отдалеч, тайно се просълзила и си казала:

- Горко на мен, грешницата! Заради греха към съпруга си се лиших от Божията милост!

Като минавала край него, тя му се поклонила и казала:

- Добър ден, господине!

Той също се поклонил и отвърнал:

- Бъди здрав, отче!

И те се разминали. Мъжът чакал цял ден и се завърнал вкъщи скръбен, че не е получил желаното, и сметнал ангелското видение за измама.

У дома отново започнал да се моли със сълзи:

- Господи! Ти виждаш скръбта ми, чуй моята молитва и ми разкрий дали е жива съпругата ми! По добър път ли е тръгнала, или по лош?

На другата нощ той отново видял един ангел да му говори:

- Защо плачеш? Нима вчера не видя жена си, както ти казах?

- Не я видях, господине мой - отговорил той.

Ангелът попитал:

- Нима не ти казах, че този, който мине покрай теб и ти се поклони и те поздрави, е твоята жена?

Тогава мъжът разбрал, че видял, но не познал съпругата си и благодарил на Бога, че тя е здрава и служи на Господа, като се надявал и той да се спаси с нейните молитви. И блажената

Теодора благодарила на Бога, че видяла мъжа си и той не я познал. Като се върнала в манастира, тя продължила прилежно да се труди за спасението си, като постела отначало по един ден, след това по два, по три и по четири дни, а понякога цяла седмица пребивавала без храна и се молела усърдно за прощението на своя грях.

Близо до манастира имало езеро, където живеел един крокодил, който често излизал от водата и нападал минаващите наблизо хора и животни. Епархът Григорий, назначен от цар Зинон да управлява Александрия, поставил стража по пътя край езерото, за да не минава никой оттам. Желаейки да узнае Божията благодат, пребиваваща в Теодора, игуменът я призовал и казал:

- Брате Теодоре, трябва ни вода. Вземи съдовете и иди да донесеш вода от езерото.

Блажената, като добър послушник, взела съдовете и отишла. По пътя я срещнали стражите и казали:

- Отче, не идвай тук за вода, защото звярът ще те разкъса.

Тя възразила:

- Изпрати ме моят отец, игуменът, и трябва да изпълня онова, което ми е заповядано.

Когато отишла на брега, крокодилът излязъл и я понесъл на гърба си до средата на езерото. А щом взела вода, звярът отново я върнал на брега. Тя заклела звяра да не причинява вреда на никого и той веднага издъхнал. Като видяла това чудо, стражата известила за него игумена и епарха, и всички прославяли Бога. А братята се удивлявали, че звярът не причинил никаква вреда на блажената и хвалели силата на послушанието.

Но някои от братята, подстрекавани от дявола - защото никой не е свободен от вражеските изкушения, - не повярвали на случилото се и намразили света Теодора и започнали да говорят:

- Ето, ние живеем вече толкова години в манастира и не вършим чудеса, а той едва вчера е дошъл и вече чудодейства; дали не иска да бъде по-голям от нас? Дали не е умъртвил звяра с вълшебство?

На няколко версти от тази обител, в дълбоката пустиня имало друг манастир. Тайно от игумена ненавистниците написали една грамота на името на другия манастир, отишли късно вечерта в килията на блажената Теодора и казали:

- Брате Теодоре, игуменът ти заповядва по-скоро да занесеш грамотата в онзи манастир.

Теодора станала, взела грамотата и тръгнала през нощта за обителта. А ненавистниците се надявали да бъде разкъсана от зверовете, защото в пустинята те били толкова много, че през нощта никой не можел да премине по този път. Помежду си те разсъждавали:

- Да видим, ще се върне ли невредим този лицемер, на който се подчиняват зверовете?

Когато блажената тръгнала по пътя, насреща излязъл грамаден лъв, поклонил се, тръгнал пред нея и я съпровождал до манастирските порти. Щом стигнали, звярът бутнал портите, вратарят отворил и света Теодора влязла с грамотата при игумена. Но тъй като братът не затворил портите, звярът влязъл и се хвърлил върху него.

Той завикал:

- Горко ми, горко ми, помогнете ми!

От този вик всички се събудили. Като разбрала за случилото се, светицата дошла от килията на игумена, хванала звяра за гърлото, освободила брата и казала на звяра:

- Как дръзна да нападнеш образа Божий и поиска да го умъртвиш? Тогава умри сам.

Веднага звярът паднал в нозете на света Теодора и издъхнал. А тя помазала с елей и осенила с кръстно знамение раните на брата, призовала Христовото име и той се изправил здрав и невредим. Като видели чудото, всички се поклонили на блажената и прославили Бога, покорил дивите зверове на Своя раб Теодор. После я отпратили и Теодора скоро се завърнала в своята обител, но не казала на никого къде е била и какво е направила.

На другия ден монаси от онази обител дошли с някакво приношение и разказали за случилото се на всички братя. Те се поклонили на игумена и благодарили, че неговият ученик Теодор е избавил вратаря от зъбите на звяра и изцелил раните му, а самия звяр умъртвил. Като слушали това, всички много се чудели. Щом гостите си отишли, игуменът събрал братята и ги запитал:

- Кой прати брат Теодор в този манастир?

Всички отговаряли: “Не знаем”.

Игуменът запитал и света Теодора:

- Брате, кой те изпрати нощем в онзи манастир?

А тя не пожелала да открие своите ненавистници и казала:

- Прости ми, отче! Бях задрямал в килията и не помня кой дойде и ми заповяда от твое име по-скоро да отнеса грамотата, а аз тръгнах, изпълнявайки послушанието.

Тогава ненавистниците познали Божията благодат в блажената Теодора, разкаяли се за злобата си, а после паднали в нозете и молили за прошка. Но като била незлобива, тя не се разгневила и никому не разказала за тях, а напротив, унижавала себе си като грешна и недостойна за любовта на братята.

Веднъж, когато света Теодора изпълнявала послушанието си, явил се бяс и с гняв казал:

- Ти, скверна прелюбодейко, изоставила своя мъж, против мен ли си дошла да се въоръжаваш тук? Ще употребя всички сили, за да те накарам да се отречеш не само от монашеството, но и от вярата в Разпнатия и да избягаш от това място! Не мисли, че ме няма тук, защото не ще те оставя, докато не оплета с мрежи нозете ти и не те хвърля в яма, която не очакваш.

А тя се осенила с кръстно знамение и казала:

- Бог да съкруши силата ти, дяволе!

И бесът станал невидим.

След време блажената Теодора отново била пратена с камили в Александрия да купи пшеница за нуждите на манастира.

Когато я изпращал, игуменът казал:

- Чедо, ако се забавиш по пътя, отбий се в Енатския манастир и там пренощувай с камилите.

Теодора наистина се забавила и изпълнявайки заповедта на игумена, се отбила в близкия до града манастир, наречен “Енат”. Тя се поклонила на игумена му и поискала благословия да даде отдих на камилите до другия ден. Игуменът дал място в странноприемницата, където имало и

обор за камилите. По това време там била отседнала една немлада девица - дъщерята на игумена, която дошла да се поклони на баща си и да го навести. Като видяла младия монах, тоест блажената Теодора, по дяволско внушение девицата усетила въжделение към него. През нощта тя дошла при Теодора, която спяла около камилите, и без да знае, че пред нея е жена, започнала безсрамно да я уговаря към грях. Но Теодора казала:

- Иди си от мене, сестро, защото не съм привикнал с такива работи. Освен това нося в себе си зъл дух и се страхувам, да не те убие.

Девицата си отишла посрамена, но намерила друг гост, с който извършила беззаконие и заченала в утробата си. На сутринта блажената се отправила в града и като изпълнила послушанието, се завърнала в манастира си и продължила подвизите за своето спасение. След шест месеца се разкрило, че девицата е бременна и домашните започнали да я бият и да разпитват кой сторил това. Научена от дявола, тя обвинила блажената Теодора:

- Октодекатският монах Теодор беше тръгнал в града с камилите си, но остана да нощува в странноприемницата. През нощта дойде при мене и аз заченах от него.

Като чул това, баща , Енатският игумен, пратил свои монаси в Октодекатския манастир с оплакване до игумена, че негов монах е обезчестил девицата.

А игуменът призовал Теодора и я попитал:

- Чуваш ли, какво казват хората за тебе, че ти си обезчестил девицата и сега тя е бременна?

Теодора отговорила:

- Прости ми, отче, но Бог е свидетел, че нямам вина за това.

Игуменът, познавайки чистия, ангелоподобен живот на брат Теодор, не повярвал на това, което казвали за него. А когато девицата родила син, енатските монаси дошли в Октодекатския манастир, започнали да укоряват тамошните братя и казали:

- Възпитавайте вашия младенец!

Когато игуменът видял младенеца, повярвал, че наистина е станало така, както се говори, и много се разгневил на невинната, чиста по душа и тяло Теодора. Той събрал братята, призовал и нея и попитал:

- Кажи ни, окаяни, какво си направил? Ти опозори манастира ни и поруга монашеския чин! Не се побоя от Бога. Ние те смятахме за ангел, а ти се оказа помощник на бесовете. Затова признай беззаконието си.

А блажената Теодора се дивяла на случилата се напаст и със смирение казала:

- Простете ми, свети отци, грешен съм!

Като се посъветвали помежду си, монасите я прогонили от манастира с безчестие и побоища и дали младенеца. Голямо било дивното търпение на блажената! С една дума тя можела да докаже невинността си, но като не желаела да открие тайната, че е жена, приела върху себе си чуждия грях, като възмездие за предишното си престъпление. Тя взела младенеца и седнала пред манастирските врати, ридаейки като изгонения от рая Адам. После си направила малка колиба срещу манастира, изпросвала от пастирите мляко и цели седем години хранела с него младенеца, а сама търпяла глад, жажда и голота, студ и зной, като употребявала за питие морска вода и се хранела с диви треви.

Дяволът не понесъл търпението и намислил да я прелъсти по друг начин. Той приел образа на нейния съпруг и като влязъл в хижата, където тя била с младенеца, казал:

- Тук ли си, госпожо моя? Толкова години се трудя, със сълзи те търся, а ти и не помисляш за мене. Не знаеш ли, че заради тебе оставих баща си и майка си, а ти ме изостави? Кой те склони да дойдеш на това място? Къде е красотата на лицето ти? Защо си се изнурявала така? Ела при мен, възлюбена моя, да си отидем вкъщи. Защото, ако искаш, можеш да пазиш целомъдрието си и вкъщи, аз няма да ти преча. Спомни си за любовта ми, госпожо, и ела у дома.

Блажената не познала беса, а си помислила, че това наистина е съпругът и му казала:

- Не мога да се върна при тебе в света, от който избягах заради греха си. Страхувам се да не падна в още по-големи грехове.

Когато вдигнала ръка за кръстно знамение в молитвата, бесът веднага станал невидим. Тя разбрала, че това бил дяволът и казала:

- Едва не ме прелъсти, дяволе.

Теодора се разкаяла, че започнала беседа с врага, и оттогава започнала още по-внимателно да се пази от бесовските мрежи. Но дяволът не преставал да се въоръжава против нея. Той събрал множество бесове, които приели образа на различни животни, нападали я и викали с човешки гласове:

- Да разкъсаме тази прелюбодейка!

А тя се прекръстила и казала: “Обиколиха ме, както пчели обикалят (мед), и угаснаха като огън в тръне: с името Господне аз ги повалих”, и бесовете веднага изчезнали. После дяволът

пожелал да я прелъсти със сребролюбие и показал много злато и хора, които го събирали, но всичко това също изчезнало от кръстното знамение.

След това той приел образа на княз с множество конници, които преминали покрай колибата на блажената и викали:

- Князът иде, князът иде!

После казали на Теодора:

- Поклони се на княза.

А тя отговорила:

- Аз се покланям на Единия Бог.

Тогава те я измъкнали от колибата, насила я завели при началника на тъмнината - защото Бог допуснал да докосват светицата, за да бъде изкушена, като “злато в горнило”- и я принуждавали да му се поклони. Но тя не пожелала и казала:

- Аз се покланям на Господа, моя Бог, и само на Него Единия служа.

Тогава бесовете започнали да я бият без пощада и като я оставили едва жива, си отишли. А пастирите, които дошли при света Теодора, я намерили да лежи като мъртва. Те помислили, че наистина е умряла, отнесли я в колибата и я оставили там, а после съобщили в манастира:

- Вашият брат Теодор умря, вземете тялото му и го погребете.

Игуменът с братята отишъл в колибата на блажената и като забелязал, че душата е още в нея, казал:

- Оставете го, защото още ще живее.

И те се завърнали в обителта. В полунощ света Теодора дошла на себе си и започнала да плаче, да се бие в гърдите и да вика:

- Горко на мен, грешната, горко на мен, безпомощната! О, как ме наказва Бог заради греховете ми!

И като вдигнала ръце към небето, викнала високо:

- Милосърдни Боже, избави ме от ръцете на дявола и ми прости прегрешенията!

А пастирите, които нощували близо до това място, чули, че блажената Теодора, която смятали за мъртва, се моли, и като се дивели, че е още жива, прославили Бога.

След това игуменът заповядал да вземат младенеца в манастира. Света Теодора много се зарадвала, защото се освободила от труда и грижата за възпитанието на детето. А сама продължила да се скита в пустинята. Тялото почерняло от студ и зной, очите угаснали от горчиви сълзи и тя живеела със зверовете, които се подчинявали като овци, слушали я и били кротки.

Дяволът я изкусил още веднъж. Като видял, че е много гладна, той се явил в образа на воин, донесъл хубава храна и казал:

- Князът, който те би, сега се разкайва и ти праща храна, като моли да го простиш и да приемеш това от него.

А тя разпознала бесовската прелест, осенила се с кръстно знамение и казала:

- Нека Бог унищожи и разруши коварството ти, враже! Бог е моят помощник и ти няма да ме прелъстиш.

Оттогава дяволът престанал да я изкушава.

След седем години труден живот монасите съжалили блажената Теодора, отишли при игумена и казали:

- Отче, помилуй брат Теодор, защото вече се разкая заради греха си. Прости му и го приеми в манастира.

- Наистина, братя - отговорил той, - тази нощ Бог ми възвести, че е простен грехът на брат Теодор. Идете, намерете го и го доведете тук.

Братята намерили блажената в пустинята, довели я в манастира, а игуменът ѝ казал:

- Брате Теодоре, Бог прости греха, който беше сторил. Живей с нас и се подвизавай, но не излизай повече извън манастира, за да не те изкуси отново дяволът. Възпитавай и сина си, за да бъде ревнител на твоите подвизи.

И дал килия, като я освободил от всякакви манастирски работи, за да се моли спокойно на Бога и да почине след големите си трудове. Света Теодора живяла две години в килията заедно с мнимия си син Теодор, като го учела на четмо и писмо, на страх Божий и на смирение, послушание и други монашески добродетели.

Една година се случила голяма суша и всички кладенци в манастира пресъхнали, пресушили се и езерата наоколо. Тогава игуменът казал на някои от братята:

- Никой друг не ще измоли от Бога да ни даде вода, освен отец Теодор, защото е изпълнен с голяма Божия благодат.

Той призовал при себе си блажената и казал:

- Отче Теодоре, вземи един съд и донеси вода от кладенеца.

Кладенецът бил сух, в него нямало и капка вода.

- Благослови, отче! - казала Теодора и тръгнала към него.

Тя спуснала съда и го напълнила догоре с чиста вода. Донесла я на игумена и братята и всички се дивели на чудото. Веднага отишли при пресъхналия кладенец и като погледнали вътре, видели, че е пълен с вода, и прославили Бога. Вода имало достатъчно за всички манастирски нужди, докато не завалял дъжд и не напълнил всички пресъхнали водоеми.

А блажената, която била смирена по дух, казвала на братята:

- Не заради мен стана това, а заради нашия отец игумен, който ме прати и който има твърда, непоколебима вяра в Бога. Аз само изпълних това, което ми бе заповядано, надявайки се на молитвите на нашия отец.

И продължила да живее в килията си, като се молела на Бога и възпитавала наречения си син.

Една вечер пред всички тя извикала момчето, затворила се с него в килията и започнала да го поучава. А игуменът по Божие внушение пратил неколцина братя да чуят пред вратите за какво беседва с чедото си. Света Теодора притиснала детето към гърдите си, прегръщала го, целувала го и му говорела:

- Възлюбени сине мой! Времето ми дойде, настъпи краят ми и аз си отивам от тебе. Недей да плачеш за мен и не казвай “аз съм сирак”, защото имаш за баща Бога, Който те покрива със Своята благодат. И аз ще се моля за теб, ако имам дръзновение пред Него. Чуй последните ми слова и ги скътай в сърцето си: обичай Бога повече от всякоя твар и повече от самия себе си, прилепи се към Него с цялото си сърце, не преставай да Го славословиш и да Го молиш с уста и сърце, език и ум. Не оставяй никога общото правило и заедно с другите братя ходи в църквата за първия, третия, шестия и деветия час, за вечерня, полунощна и утреня. Всичките ти молитви да бъдат съпроводени със сърдечно съкрушение, със сълзи и въздишки. Плачи пред Бога всеки ден, за да се

сподобиш с вечно утешение. Слушай игумена и братята, откажи се от своята воля, бъди незлобив отсега и до края на живота си. Загради с мълчание устата си, старай се да не осъдиш някого и да не се присмееш на чуждия грях. Като видиш някой да съгрешава, помоли се за него на Единия безгрешен Бог, за да го изправи, а тебе да избави от грехопадения и вражески изкушения. Не казвай нито нещо празно, нито скверно, нито хулно, от устата ти да не излиза такава дума, за която да трябва да отговаряш в деня на съда. Бъди кротък и смирен по сърце, почитай всички за свои отци и благодетели, а себе си смятай за най-малък от всички. Ако чуеш, че някой от братята е болен, не се лени да го посетиш, с усърдие му послужи и без ропот изпълнявай всяко възложено послушание. Обикни като скъпоценно съкровище нищетата и нестяжанието. Спомняй си живота ми и как се скитах заедно с тебе: какво придобих в колибата си пред манастирската ограда? Ястия и одежди ли? Предмети ли, или някакво съкровище? Нищо друго, освен Бога. Защото какво е по-важно за човека от Бога и Божествената Му любов? Той е нашето съкровище, Той е нашето богатство, Той е храна и питие, Той е дреха и покров, Той е нашето здраве и сила, Той е веселие и радост, надежда и упование. Него се потруди да придобиеш, сине мой. Ако придобиеш Него, то ще е достатъчно и ще се възвеселиш за Него повече, отколкото ако придобиеш и целия свят. Старай се да опазиш чистотата си: както сега си чист телом и духом, така пребивавай до края на живота си. Пази се, чедо мое, да не оскърбиш Божия Дух и да не го отдалечиш от себе си със сластолюбие и угаждане на плътта. Умъртви членовете си, не давай покой и угода на тялото си. Като непокорен осел го смирявай с глад, жажда, работа и рани, докато не преставиш пред Христа душата си чиста, като чиста невеста. Пази се внимателно и от бесовските мрежи, бъди трезвен и буден, защото дяволът не дреме и търси да погълне всеки, който служи на Бога. От този враг да те защити

Божията помощ! Също поменувай и мен, чедо мое, за да се сподобя с милостта на праведния Съдия, Който ще съди не само явните, но и тайните грехове, и пред Когото ще се явя днес.

Разумното момче казало:

- Нима си отиваш и ме оставяш сирак, отче мой? Какво ще правя без тебе? Уви за мене, бедния! Горко на мен, сиротния, защото се лишавам от тебе, добри ми отче!

А Теодора го утешавала:

- Нима не ти казах, че не си сирак, защото имаш Бога за твой пазител и Той се грижи за тебе. Той ще ти бъде баща и майка, учител и наставник, покровител и ръководител в спасението.

После със сълзи застанала на молитва и казала:

- Боже, Който знаеш моите грехове и покаянието ми! Ти познаваш скръбта на моето сърце, знаеш как непрестанно се съкрушавах за това, че те разгневих, Господи! Ти знаеш трудовете, с които смирявах грешното си тяло за това, че дръзнах да извърша беззаконие и да огорча Твоята благост. Ти познаваш мъката на душата ми, знаеш, че откакто осъзнах греха си, душата ми непрестанно плаче и горко скърби за това, че Те разгневих. И така, чуй днес стона ми, чуй молитвата ми и виж топящото се като восък сърце, изпитай го, погледни сълзите ми и помилвай окаяната ми душа! Остави беззаконията ми, прости ми греховете, не спомняй лошите ми дела, но “по милостта Си спомни си за мене, по Твоята благост, Господи”. Приеми покаянието ми, приеми молитвата и риданието ми, приеми и душата ми!

Тя дълго се молела така, но не се чували всичките ѝ думи, а само плачът и удрянето в гърдите. Заедно с нея ридаело и момчето, оплаквайки осиротяването си. Теодора отново го

утешавала и отново се молела. Накрая радостно казала:

- Благодаря на Тебе, премилосърдни Творче мой, че ме чу, че ме помилва и избави душата ми от смърт и очите ми от сълзи.

Като изричала и други думи на благодарност и се веселяла духом, тя замълчала. Изглеждало така, сякаш предала светата си душа в ръцете на Господа, защото повече не се чували думите, а само плачът на момчето. В този час започнали да благовестят за утренята. Монасите отишли при игумена и му предали всичко, което казала света Теодора. А той изслушал разказа им и със сълзи заговорил:

- Чеда мои, тази нощ аз имах видение. Двама светоносни мъже се явиха и ме отведоха в небесната вис, откъдето чух глас: “Дойди и виж какви блага съм приготвил за Моята невеста Теодора”. И видях светоносния рай - красотата и великолепието му не могат да се опишат. Онези мъже ме въведоха там, показаха ми чертога и приготвения в него златен одър, а един ангел стоеше пред него и го пазеше. Попитах спътниците си: “За кого е приготвен този чертог и одърът?” А те ми рекоха: “Почакай малко и ще видиш славата Божия”. Скоро видях ангелските чинове, мъчениците и преподобните, които идваха с приятно пение, чиято сладост не може да се опише. Сред тях видях прекрасна жена в голяма слава. Доведоха я в чертога и я сложиха да седне на одъра, пеейки дивни песни. Аз с благоговение се поклоних на тази честна жена. И ангелът ми каза: “Знаеш ли кой е това?”. Отговорих: “Не зная, господине мой”. “Това е твоят монах Теодор. По природа той бе жена, а мъж бе само на вид - каза ми той. - След като живя известно време в съпружество, Теодора заради Бога остави света и се труди във вашия манастир. И наклеветена заради онази девица, не откри, че е жена, а като истински баща прие детето и го отгледа. Прогонена от манастира, тя пострада много, хранеше се с

трева и морска вода, претърпяваше студ, зной и нищета и понасяше много нападения на бесовете. Заради всичко това така я възвеличи милосърдният Бог, защото я обикна като Своя невеста и я направи наследница на Своето Царство заедно с всички светии”. Като чух това, аз заплаках, че не знаех тази тайна, повярвах на лъжата, оскърбих светицата и я прогоних с безчестие от обителта. Тогава се събудих. И така, чеда мои, сега сърцето ми е изпълнено с радост и печал. Радвам се, че се сподобих да видя преславно видение, което око човешко не е виждало, и да чуя сладките звуци на светите песни, които ухо не е чувало. Скърбя и плача, че не познахме Божията рабиня и възлюбената Му невеста, която живееше между нас, и дълго време я оскърбявахме.

После игуменът събрал братята и отишъл в килията на Теодора, отворил вратата и казал:

- Отче Теодоре, благослови!

Но отговор нямало, защото блажената вече се преставила в Господа. А момчето, плачейки, заспало и едва успели да го събудят. Като влезли в килията, братята видели света Теодора да лежи на земята. Ръцете били скръстени на гърдите, очите затворени, а лицето сияело с красота, като лице на ангел. Когато започнали да приготвят за погребение честното тяло, игуменът открил гърдите, изсъхнали от продължителния пост, и всички узнали, че била жена. Той заповядал на братята да не разкриват пред никого тази тайна, докато не дойдат онези, които я наклеветили заради безчестието на девицата, и пратил да кажат на Енатския игумен:

- Молим за твоята любов, отче. Ела при нас заедно с братята, защото днес имаме голям празник и искаме да празнуваш заедно с нас.

Енатският игумен дошъл заедно с монасите си. Завели го

при светото тяло на блажената Теодора и му казали:

- Отче, мъжът на дъщеря ти почина.

Показали му тялото на преподобната и запитали:

- Това ли е Теодор?

- Наистина, това е той - казал игуменът.

Попитали и дошлите с него монаси:

- Познавате ли го?

Те отговорили:

- Познаваме го добре: това е брат Теодор, който оскверни девицата! Нека Бог му въздаде според делата !

Тогава Октодекатският игумен разкрил женската гръд и казал:

- Мъжко тяло ли е това? Да, отци, сгрешихме, като мислехме, че е мъж, а всъщност беше жена. Като промени външния си вид и прие мъжко име, тя като ангел живя сред нас, грешниците, не знаещи тази тайна, и от нас претърпя много нападения. Сега кончината показа каква е била и каква е - праведна и преподобна, угодна на Христа, нашия Бог, защото я видях да се весели в небесния чертог в слава и светлина с ангелските ликове и с всички светии.

И присъстващите се ужасили и удивили пред тази голяма тайна, а наклеветилите я за греха, за който нямала вина, се засрамили. Всички много плакали и възклицавали:

- Горко ни, че така дълго оскърбявахме Божията рабиня!

И припадайки към светите ѝ мощи, със сълзи казвали:

- Прости ни, рабиньо Божия, че в неведение съгрешихме

против тебе!

След това на Октодекатския игумен се явил ангел Божий и казал:

- Вземи кон, тръгни към града и доведи тук първия човек, когото срещнеш.

Игуменът се отправил веднага и по пътя видял един мъж, който идвал насреща. Запитал го:

- Къде отиваш?

Той отговорил:

- Чух, че жена ми е починала в един манастир и отивам да я видя.

Игуменът го взел със себе, качил го на коня и го завел в манастира при светото тяло на преподобната. Като видял Теодора, съпругът започнал горчиво и безутешно да ридае над мощите.

Много монаси, живеещи близо до Октодекатския манастир, научили за случилото се, събрали се със свещи и кадилници, приготвили светото тяло на преподобната Теодора и го погребали с почести в обителта. И светло празнували много дни, прославяйки Христа Бога и възвеличавайки възлюбената Му невеста. След погребението мъжът си изпросил килията, в която живяла жена му, или по-добре да се каже - невестата Христова, и приел монашески постриг. Помнейки нейните подвизи, той се подвизавал в пост, молитва и сълзи и скоро се преставил в Господа. А момчето Теодор, когото тя имала като син, наследил нрава и добродетелното житие на мнимия си баща или по-добре на своята преподобна майка. Той достигнал такова съвършенство, че след смъртта на игумена всички монаси го избрали на негово място. Теодор бил добър отец,

наставлявал чедата си по пътя на спасението и сам последвал преподобната по същия път и заедно се нея се заселили в небесните обители.

С молитвите на Твоите светии, Господи, не лишавай и нас от небесното Си Царство. Амин.

Тропарь преподобной Феодоре Александрийской

глас 8

В тебе́, ма́ти, изве́стно спасе́ся е́же по о́бразу:/ прии́мши бо крест, после́довала еси́ Христу́/ и, де́ющи, учи́ла еси́ презира́ти у́бо плоть, прехо́дит бо,/ прилежа́ти же о души́, ве́щи безсме́ртней;// те́мже и со А́нгелы сра́дуется, преподо́бная Феодо́ро, дух твой.

Кондак преподобной Феодоре Александрийской

глас 2

Те́ло твое́ поста́ми изнури́вши,/ бде́нными моли́твами Творца́ умоли́ла еси́ о гресе́ твое́м,/ я́ко да прии́меши соверше́нное проще́ние,/ и прия́ла еси́ оставле́ние,// путь покая́ния показа́вши.

(Изнурила тялото си с пости, с бдения и молитви, си измолила Твореца за своя грях, за да приемеш съвършено опрощение, и си приела прошка, показала пътя на покаянието.)

Мъченичество на света Ия. Фрагмент от миниатюра в стара ромейска минология

В памет на света мъченица Ия (Евдокиия Римлянка)

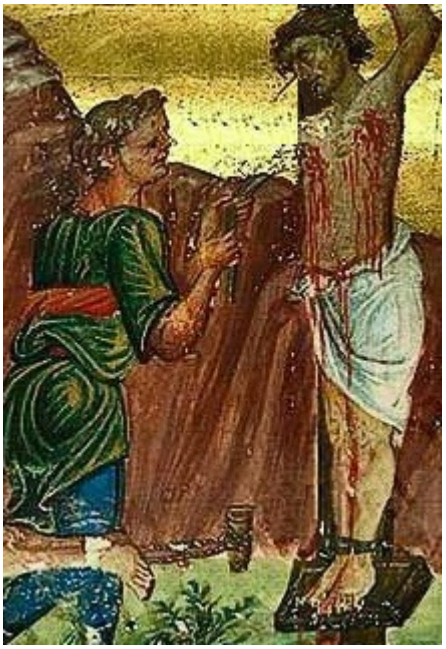
(† 362-364 гг.)

Света мъченица Ия била родом от град Визад и заедно с 9000 християни била взета в плен от персийския цар Сапор. За изповядването на Христа тя била изправена на съд пред началника на влъхвите, който започнал да я принуждава да се отрече от Христа. Но света Ия не склонила пред увещанията му и останала твърда в истинската вяра. Заради това била хвърлена в тъмница и цяла година измъчвана с глад. После я извели и започнали безмилостно да я бият с пръчки, а след това отново я хвърлили в тъмницата, където останала петнадесет години. След това я извели отново, вързали с въжета коленете, бедрата и ръцете така здраво, че костите се счупили. Били я с ремъци от сурова кожа по слабините и

утробата и накрая отсекли главата.

В памет на светите мъченици Диодор и Дидим

(† 362-364 гг.)

Светите мъченици били от Лаодикия Сирийска. Изповядвайки Христовата вяра, те проповядвали Христа на езичниците и обърнали и кръстили мнозина. Заради това ги отвели на съд при Лаодикийския управител, където те смело изповядали Христа. Предали ги на страшни мъчения, но те не се отрекли от Господа, безстрашно изобличавали идолската прелест и укорявали управителя, че е оставил истинския Бог и се покланя на лъжливи богове. В мъчения и с молитва на уста те предали душите си на Господа.

ЧЕТИ-МИНЕИТЕ

{{_LINK1_}}

buditeli.info © 2017